

Uredništvo i uprava
ZAGREB, MASARYKOVA 28a
Telefon 67-80
Uredništvo i uprava
za Slovenijo i slovenski del
Julijanske Krajine
LJUBLJANA, Erjavčeva 4a

ISTRA

,Che vuole l'Italia“

POVODOM JEDNE KNIJGE
VIRGINIA GAYDE

»Hrvatski dnevnik«, poluslužbeni organ Hrvatske Seljake Stranke, donio je 6. VII. veoma zapaženi uvodnik, koji su u većim ili manjim odločicima prenijeli mnogi listovi u državi. Zbog informacije naših čitatelja prenosimo u cijelosti ovaj aktuelni članak, u kojem se veoma autoritativno izlaže pogledi na problem sadanjih odnosa Italije i Jugoslavije u povodu jedne knjige ravnatelja »Giornale d'Italia«, Virginia Gayde. Članak »Hrvatskog dnevnika« glasi:

»Knjiga Virginia Gayde, koja je izasla iz štampe prije tri tjedna pod naslovom: »Che vuole l'Italia« (Što hoće Italija), zasluguje da se na nju pomno osvrnemo i zbog ugleda pisca i zbog sadržaja same knjige i zbog aktuelnih pitanja, o kojima se u njoj raspravlja. Ta je knjiga siguran tučaj talijanske politike. Mi ćemo se zadružati samo na onim njezinim dijelovima, koji se odnose na izlaganje talijanske politike prema Podunavlju i Balkanu, osobito na onim dijelovima, koji se odnose na Jugoslaviju.

Balkan, — veli Gayde, — predstavlja zajedno sa Sredozemnim morem životnu i konstruktivnu temu talijanske vanjske politike osobito zbog toga, što je obrana istočne obale Italije podređena političkim i vojničkim okolnostima, koje vladaju na zapadnoj obali Balkana. Italija traži na Balkanu, — veli Gayde dalje — zaštitu svojih interesa. Razmjer tih interesa prirodno je definiran geografskim položajem i vezama kroz dvije tisuće godina i posebnim položajem Italije u Sredozemnom moru, koji se ne može usporediti s položajem niti jedne druge vlasti. Ti se interesi zovu: sigurnost granica, red i mir u zoni, koja je životni prostor, slobodnu i plodonosnu saradnju s balkanskim narodima. Italija je bila jedina velika sila, koja je od svog postanka tražila na Balkanu red i ravnotežu snaga mesto nereda i sukoba. Ona nije nikada tražila privredni monopol na Balkanu tako, da može s Njemačkom i ostalim proizvodnim narodima dijeliti privredni suradnju s balkanskim narodima. Ali su važni za Italiju njezini politički i vojnički interesi na Balkanskom poluotoku. Balkan znači za Italiju Jadran i Sredozemno more, njezin mir i njezinu sigurnost. Stoga je ona uvijek tražila na Balkanu suradnju sa svima narodima i ravnotežu snaga, što znači mir, red i suradnju. Pa i sama revisionistička politika, koju je Italija pokušala inspirirati na Balkanu i u Podunavlju u miroljubivim oblicima suradnje, nema za cilj izazivanje opasnih nemira za pravi balkanski mir, već stvaranje potrebnih i nenadomjestivih uvjeta za njega. Zaključujući poglavljje o ovom predmetu veli Gayda slijedeće: Italija je željela i nudila prijateljstvo. Ali za prijateljstvo potrebna su dvojica. Držanje talijanske politike prema raznim balkanskim zemljama danas je inspirirano prema stavu, koji one zauzimaju u odnosu na svoje velike prijatelje u Europi.

Izlaganje Virginia Gayde o talijanskoj politici prema Balkanu odgovara točno linijama talijanske vanjske politike, kako su ih izlagali tokom posljedne godine dana i prije Duce i grof Ciano. U svom velikom ekspozitu na 16 prosinca prošle godine rekao je grof Ciano o Podunavlju i Balkanu slijedeće: »Zajednički je interes svih ovih zemalja, da pridonesu održanju mira u Podunavlju i na Balkanu. Stoga Italija prati s najdubljim simpatijama svaki potez kojim ovi narodi izražavaju svoju volju, da na prijateljski način riješe pitanja, još otvorenia između njih, i zbog toga je uvijek spremljala pružiti im svoje savjete i svoju potporu. Na 10 prošlog mjeseca objavljivajući ulazak Italije u rat izjavio je Duce na najčešći način, da Italija ne želi, koliko to od nje zavisi, proširenje rata na države jugoistočne Europe. Te su riječi izazvali, kao što se i dolikovalo, najdublji dojam kod svih naroda i zemalja jugoistočne Europe.

U svojoj knjizi veli Gayda, da geografija i povijest upućuju hrvatski i srpski i slovenski narod te talijanski narod na prijateljsku suradnju. Izlažući poslijeratni tok dogadjaja između Italije i Jugoslavije veli Gayda, da su Italija i Jugoslavija na vrijeme spoznale pogibao i za jednu i za drugu od međusobnog trvanja, te su izravnim dodirom riješile svoje sporove i naše puteve za prirodno zbljenje. Svojim govorom od 1 studenog 1936. godine — nastavljajući Gayda — obratio se Mussolini Jugoslaviji, a u ožujku 1937. godine bila su potpisana u Beogradu dva sporazuma, s kojima je obnovljena saradnja između Italije i Jugoslavije. Jadranski pakt znači u svojim biti mir i sigurnost između Italije i Jugoslavije. U pogledu Jadranskog paktu kaže Gayda, da je on trebano riješiti pitanje obrane Italije na Jadrani naznačujući, da je poslije ujedinjenja Albanije s Italijom stvorena na Jadrani potrebna obrambena ravnoteža snaga. Ovdje je dobro da se sjetimo Duceovih riječi izrečenih prošle godi-

TJEDAN MEDJUNARODNIH DOGADJAJA BITKA ISPREĐ ORANA I VIJEĆANJA U BERLINU

dva su dogadjaja od najvećeg značenja u kronici prošlih dana. Prvi dogadjaj — sukob britanskog i francuskog ratnog brodovlja u oranskoj luci — pretstavlja tragičan obrat u historiji rata, ako se ima u vidu da se radi o donedavnim saveznicima. Drugi dogadjaj je od daleko-sezničnjeg značenja u toliko što se, po općenitim naslućivanjima, radi na rješavanju pitanja, koja su istina u vezi s ratom, ali se odnose i na zemlje izvan ratnoga sukoba. Radi se, kako se ističe u dnevnim novinskim vijestima, o političkom preuređenju Evrope, o obnovi njenoj u smislu želja i zahtjeva osovine Rim-Berlin.

Sukob u Oranu izazvao je silan odjek u cijeloj svjetskoj javnosti, i to koliko po samoj težini incidenta, toliko i po reperkusijama, što ih je već izazvao ili bi ih još mogao izazvati. Rekli smo, da je zastok okršaj između nadmoćnije britanskih flota i manjeg broja francuskih jedinica, blokiranih u francuskoj bazi Oranu, u sjevernoj Africi, pretstavlja tragičan obrat u povijesti sadanjega rata, jer su se pred Oranom borili dosadanji saveznici, koji su najuže suradivali i sve do pred kratko vrijeme bili sudbinski povezani.

Položaj se promijenio onim časom, kad je Francuska sklopila separatno primirje s Njemačkom i Italijom i uputila svoju sudbinu novim, odijeljenim putem. Za Englesku — koja je odlučila nastaviti rat — postavilo se nakon francuske kapitulacije pitanje pomoći francuskih posjeda, njihovih materijalnih izvora i ljudskog efektiwa, te velike ratne mornarice, koja je trebala biti u smislu odredaba primirja, demobilizirana i stavljena izvan upotrebe. Njemačka se, kako je poznato, svečano obvezala, da se ne će u borbi protiv Engleske poslužiti francuskim ratnim jedinicama, a isto tako i Italija, no Engleska je — kako se s njene strane ističe: zbog toga, jer nije vjerovala u ovo njemačko obećanje — nastojala doći do francuskog brodovlja, koje je sada već zaista najvećim dijelom u njenim rukama.

Francuski ratni brodovi, koji su bili usidriveni u Oranu dobili su ultimatum od Engleske, da ili predaju na englesku stranu i da nastave borbu protiv Njemačke ili da isplove, pod engleskom kontrolom u koju neutralnu američku luku, gdje bi ostali za vrijeme rata. Zapovjednik francuskih snaga u Oranu odbio je taj zahtjev i odlučio se na borbu, koju je Engleska bila najavila, u slučaju da njeni zahtjevi budu odbijeni.

I tako je došlo do žestoke bitke, u kojoj su Francuzi izgubili nekoliko jedinica, dok je drugima pošlo za rukom da probiju engleski obruc i da se sklopu u Toulon. Engleska je, kako se čini,

imala takodjer neke, svakako manje, gubitke.

Posljedica toga bio je prekid diplomatskih odnosa između Vichya (gdje je jedno od dvaju sjedišta francuske vlasti, drugo je u Clermont-Ferrandu) i Londona, a neki predviđaju, da bi se odnosi između bivših saveznika mogličak pogorsati i dotle, da Francuska stupi u formalni rat s Engleskom, što medjutim, barem za sada, ipak nije vjerojatno.

Sastanak grofa Ciana s njemačkim državnim kancelarom u Berlinu i razgovori vodjeni zatim, po povratku grofa Ciana s puta po zapadnom bojištu, u Münchenu, gdje su bili prisutni i madžarski državnici, izazvao je razumljivo veliki odjek u cijelokupnom novinstvu evropskih država, napose u talijanskoj i njemačkoj štampi. Madžarski krugovi također su pridavali veliku važnost tom dogadjaju. Mnogo se medjutim, ako se izuzmu riječi kao preuređenje Evrope, obnova evropskoga kontinenta, nije u početku moglo saznati. Tek kasnije, kad je bilo poznato, da su na sastanku u München otputovali i madžarski predsjednik vlade grof Teleky i ministar vanjskih poslova grof Csaky bilo je očito, da su na dnevnom redu pitanja jugoistočne Evrope, naročito u koliko se tiču same Madžarske. To se potvrdilo u toliko više, što je posebice u Rumunjskoj münchenski sastanak izazvao veliki interes.

Da će se prigodom puta grofa Ciana u Njemačku — do kojega je došlo pričično iznenada — raspravljati više o diplomatskim pitanjima, a manje o vojničkim, moglo se zaključiti iz službene talijanske objave o Cianovu putu, jer je tom prilikom istaknuto, da talijanskog ministra vanjskih poslova prate visoki funkcionari ministarstva vanjskih poslova. Da su tom prilikom tretirana i ostala pitanja, u prvom redu pitanje navale na Englesku, koje sve više dozrijeva, više je nego sigurno, a po nekim je predmet razgovora bila i sovjetska akcija.

Interesantno je s time u vezi naglasiti, da se u njemačkim i talijanskim listovima — kad je riječ o stvaranju nove Evrope, o rješavanju pitanja evropskoga jugoistoka — nije mnogo govorilo o Rusiji već se izričito napominjalo, da će novi red stvoriti u njužoj zajednici sama osovina Rim-Berlin. Ipak to ne znači, da je Rusija držana po strani, što svjedoči na pr. i sastanak koji je uslijedio povodom Cianova puta između von Papena i sovjetskog ambasadora u Ankari, a koji je trajao punih šest sati, nakon čega je sovjetski diplomat odmah oputovao u Moskvu.

Izjava Ministra Korošča

»Popolo d' Italia« od 9. o. m. donio je interview s jugoslavenskim ministrom prosvjete dr. Korošćem.

Na pitanje dopisnika lista kako dr. Korošec predviđa daljnji razvoj veza između osovinских sila i Jugoslavije pošto je u vrijeme kad je izvedeno ponovno približavanje i on bio član vlade, ministar dr. Korošec je odgovorio, da je Jugoslavija svojim držanjem uvijek nastojala da održi najbolje odnose sa susjednom Italijom osobito za vrijeme sancija. Za vrijeme gradjanskog rata

u Španjolskoj simpatije Jugoslavije bile su na strani Italije i Njemačke. »Jugoslavija je pratila s velikim interesom unutrašnji razvoj Italije, i njezine reforme na svim poljima. Jugoslavija je svijesna koliko su ove reforme doprinijele jačanju i veličini Italije.«

U dalnjem razlaganju ministar Korošec je izjavio, da će se zbog produbljenja kulturnih veza između Italije i Jugoslavije u Jugoslaviji u svim školama uvesti obligatno učenje talijanskog jezika.

ne nekoliko dana pred ulazak talijanskih četa u Albaniju, u kojima je Duce najjasnije govorio o Jadranskom moru kao moru talijanskem i slavenskom željeći time istaknuti važnost interesa Jugoslavije na Jadranskom moru, kao i njihovo priznavanje od strane Italije. Prijateljstvo i odnosi dobrog susjedstva između Jugoslavije i Italije najbolje su jamstvo za obranu jedne i druge zemlje. Sam Duce je na 1. studenog 1936. godine u nekoliko končinskih rečenica najbolje opisao pravi smjer za međusobne odnose između Jugoslavije i Italije slijedećim riječima: »Vi se sjećate, kada sam pred dvije godine na ovom istom trgu spomenuo, da postoji mogućnost za uspostavu prijateljskih odnosa s Jugoslavijom. To sadržava ponavljanje i izjavljujem, da postoje dovoljni uvjeti moralnog, političkog i privrednog karaktera za prave prijateljske odnose između ovih dviju država.« A grof Ciano u svom ekspozitu od 16. prosinca prošle godine rekao je o Jadranskom paktu, da taj sporazum, koji isključuje sva eventualnost rata između dviju zemalja, prestavlja jamstvo iskrenog, trajnog i stvaralačkog mira.

Odlučan angažman Italije u današnjem ratu razvio se na liniji citiranih govora talijanskih državnika i u skladu s izlaganjima Virginia Gayde. Razvitak nedavnih

dogadjaja i u svojim najtragičnijim oblicima potvrdio je čvrstoću i solidnost temelja Jadranskog paktu, na kojima počivaju odnosi između dviju susjednih jadranskih država. Mi smo imali oduvijek razumijevanje i za opravданje talijanske težnje u Africi i Sredozemlju kao i jasnu svijest o velikoj ulozi Italije u novoj Evropi. Zaledje Italije ostalo je sigurno i mirno, kako to najbolje odgovara interesima dvaju susjednih Jadrana. Jamstvo je Italija dobila izravnim sporazumom u okviru Jadranskog paktu, pokazalo se čvrstim i solidnim u najvećoj kušnji i najvećim zapletajima današnje Evrope. Ono se pokazalo u odnosačima između Italije i Jugoslavije, kao kamen stanac i takvim će biti u blizoj i daljoj budućnosti, jer je ono najbolja baza za međusobne odnose na Jadrani.

Za budućnost, u kojoj se ima odlučiti o statusu nove Evrope i o mnogim velikim problemima, postoje najbolji izgledi za potpunu plodonosnost Jadranskog paktu, jer je Jugoslavija našla svoju unutrašnju ravnotežu sporazumom između hrvatskog i srpskog naroda. Taj je sporazum našigurio jamstvo za jasno određenu vanjsku politiku u smjeru održavanja što boljih odnosa s Italijom i s velikim Njemačkim Reichom, osobito kada dobije svoju definitivnu formu u federaciji.

Narod, koji se odreće ma i jedne stopce krviju i znojem otaca svojih natopljenih zemlje nije dostojan da se nazivlje narodom

Nekaj o Bretoncih v Franciji

Te dni je časopis je u zvezi s kapitulacijom francuske vojske in z raznim domnevami o razdelitvi francuske teritorije precej pisalo tudi o Bretoncima. Tako je amsterdamski radio prinesel vest, da nameravajo Bretonci ustaviti svoju neodvisnu republiko. Bretonci so se v francoski državi tvorili manjšino, ki je znašala okoli 3 odstote celotnega prebivalstva, torej znaša njih število okoli 1,200.000. Prebivajo na skrajnem delu severozapadne Francije na polotoku Bretagne. Prav za prav to ni majhna narod, ostanek nekdanjih Keltov. Bretonci so se pred 14 stoletji preselili v sedanjo domovino in v vsem tem času so znali obdržati svoj jezik in svojo zgodovino, čeprav se je v francoskem narodu pretopilo v tem dolgem času že veliko število ljudstev. Bretonci so odločni ljudje, ki v svoji ljubezni do rodne zemlje in mnogočem spominjajo na Irce. Prav tako zelo so ponosni na svojo staro keltsko zgodovino in na svoje druidiske spomenike. Ker je njihova zemlja obvlvana od morja, jih tudje večina njih zaslužuje vsakdanji kruh na morju: Bretonci so znani ribi. So vtrajni, imajo še vedno polno starih navad ter se ponosa s svojom odločnostjo. Težko in naporno življene na morju jim je dalo pečat vtrajnosti in odpornosti. Tudi v tem imajo precej sličnosti z Irce. Bretonci so najboljši francoski mornarji. Pred sto leti so izdali ciklus svojih južnackih pesmi, ki nosi naslov »Berzaz Breiz. Literatura se pri njih lepo razvija.

Kakor smo že omenili so Bretonci po rodu Kelti, ki so se preselili pred 14 stoletji iz Anglije v Francijo, ko so tja prišli Anglo-Saksinci in niso v vsej tej dobi podlegli francoskemu nacionalnemu vplivu. Bretonci so bili v dosedanji francoski državi gotovo ena najbolj nezadovoljnih skupin. Že precej časa se je pri njih pojavljalo avtonomistično gibanje, ki je seveda naletelo na največji odpor pri francoskih oblasteh, saj je bilo Francozom silno težko odstopiti od svojega zaokroženega geografskega pojma francoskoga teritorija, ki je bilo še po vrhu tako tesno združeno z njihovim življnjem. Bretonska zemlja je po svojem položaju na življenski točki francoske teritorije, postavljena na eni strani napram Angliji in odprtemu Atlantskemu oceanu. Razumljivo je, da je to avtonomistično gibanje našlo zaslon pri drugih državah in ideologijah. Tako se je kmalu ustanovila bretonška nacional-socialistična stranka, ki se je postavila na celo avtonomističnega gibanja. Prav tako so se Bretonci posluževali irskih načinov borbe. L. 1932., ko je bilo odkritje spomenike Bretoncima Franciji, je prišlo do atentata, ki so ga pripravili Bretonci, da bi tako manifestirali svojom narodno samobitnost. Ko je avtonomistično gibanje pokazalo uspehe in je bilo zaradi svoje organiziranosti že velika nadlega, so francoske oblasti segle po najradikalnejših sredstvih. Avtonomistično gibanje je bilo kmalu zatrto in vrsta vplivnejših avtomonistov je prišla pred sodišče. Dva voditelja avtomonistov, ki sta bila tudi načelnika bretonške nacional-socialistične stranke sta bila pred sodiščem obsojena na smrt in ustreljena. To sta bila Francois Debaudais in Oliver Modrel.

Kakor so pisali nemški in italijanski listi, so Bretonci vedno povdarjali zahtevo po kulturni avtonomiji in omenjeno časopisje poroča, da so bili Bretonci od Francozov zelo preganjeni in da kulturne avtonomije francoske oblasti niso hotele nikdar dati. Gibanje bretonskih avtomonistov je že prej imelo

MRTVAC NA ODRU I 70 OSOBA
SRUŠILO SE U PODRUM

Vrsar — U selu Bralići na Vrsarski dogodila se je zadnjih dana teška nesreća, pod čijim su dojmom još i danas sva sela u okolici.

U obitelji Grge Popovića, dobrog i imućnog seljaka, udovca sa sedmero djece, zavladala je velika žalost. Jedna od najljepših njegovih kćeri, dvadesetgodišnja Marija, koja je ostaloj djeći zamjenjivala pokojnu majku i na čijim je ledjima nakon majčine smrti počivala cijela kuća, dobila je upalu pluća i naglo umrla. Siromašni Popović bio je izvan sebe od žalosti, a njegova je tragedija razalostila i cijelo selo, jer je on bio opće poštovan i voljen.

Dakako da su ljudi iz cijelog sela, a i iz sve okolice dolazili k njemu da mu izraze svoje saučeće i da poškrope blagoslovom vodicom njegovu lijepu kćer koja je ležala na odru, u bjelini.

Pogreb je bio odredjen za 8 sati ujutro.

Iz Funtane došla je i glazba, kako bi mrtvačkom koračnicom uveličala svečani čin sprovoda.

Iz sela i iz cijele okolice nagrulno je mnoštvo znanaca, i susjeda da još jednom poškrope pokoju, izmole jedan očenaš za ispojok njezine duše, a zatim je isprate na posljednji počinak.

Oko 7 sati ujutro bila je soba žalosti prepuna ljudi. Što djece, žena i muškaraca bilo je u sobi oko odrasla, na kom su gornje svjeće i mirisalo mnoštvo evićeja oko 70 ljudi.

Uz šapat molitava, zvečkanje krunica, uzdahe i suze, uz dim voštanica, guzali su se ljudi po sobi, kad najednom začuje se prasak. Greda su u sobi pod tolikom težinom popustile, pod se proložio i svih je 70 osoba zajedno s odrom i mrtvaczem, svjećama i cvijećem prošao u dubinu. Stade vrisak, jauk i vajaj ranjenih i ozlijedjenih.

Ostali su priskočili u pomoć i stali spasavati ranjene. Izvukli su odar i pokojnicu i smjestili ga u drugu sobu, a ranjene su odpremili što u Rovinj, što u Pulu u bolnicu.

Nakon toga priredjen je sprovod, koji je bio nadasve tmuran i žalostan. U cijelom kraju tragičan dogadjaj proizveo je najdublji utisak.

TEŽAK ZLOCIN NA ŽBANDAJŠTINI

Žbandajšti. — Dugo se je povlačila magla, koja je obavijala težak zločin, koji se je dogodio prije skoro dvije godine, u septembru 1938 na Žbandajštinu. Bilo je 22. septembra 1938, kada je 26. godišnja Milka Rajko pok. Ivana došla karabinjerima i prijavila da joj je nestalo muža, koji je dan prije otisao da pregleda vinograde. Njezin muž Gašpar Štifanić Ivanov, koji je imao samo mali dučan nestao je kao da ga je zemlja progutala. Nakon nekoliko dana ipak su ga pronašli, ali mrtvoga i to u šikaru šume Danelunove stancije, na imanju nekih Bonaca. Istraga je počela slijediti trag. Martin Rajko iz Kirmenjaka, očuh Gašparove žene, te neki Ardetti (Radetić) osumnjičili su braću Bonace, vlasnike spomenute šume. Bonace su strpali u zatvor. Medutim su oni uskoro bili pušteni, jer je dokazano, da o svemu tome nijesu imali ni pojma. Istraga je stoga krenula drugim pravcem. Uapšena je žena Štifanićeva, spomenuta Milka Rajko, te njezin očuh Martin Rajko iz Kirmenjaka. Dokazalo se da su ga oni u Kirmenjaku, na snu napali i ubili na sjeniku, a onda ga odnijeli u šumu Bonacina, kako bi sumnja na njih pala.

Kada se je istraga počela provoditi u tančine otkrivena je prava Sodomu i Gomoru u toj nesretnoj obitelji. Poapšeno je desetak ljudi, a u procesu, koji se sada vodi u Puli, sudjeluje na desetke pravih i krivih svjedoka. Bit će interesantno vidjeti, kako će se taj zapleteni i zamršeni čvor razmršiti.

FOSKPIO DUHAN, CIGARETE I ŠIBICE

Pula. — Sa 1. srpnja povišene su cijene raznim vrstama cigareta, duhanu i šibicama. Obične škatulice šibica koje su stajale do sada 50 centesima sada stoje 60 centezima. Duhan za lulu povišen je od 4 na 5 lira po paketu od 100 grama. Cigarete i cigare poskupile su otpriklje za 10% po komadu.

USPOSTAVLJENE PAROBRODARSKE PRUGE

Rijeka. — Pruga Rijeka-Zadar, koja je na početku rata, t. j. stupanjem Italije u rat, bila obustavljena sada je ponovno otvorena. Parobrod iz Rijeke u Zadar kreće od sada svakog ponedjeljka i četvrtka, a vraćaju se svake srijede i subote.

DRUŠTVA ZA OSLOBODJENJE KORZIKE

Kopar. — Nešto prije ulaska Italije u rat protiv Francuske i Engleske pojavio se u Italiji velik pokret za sjedinjenje Nice i Korzike Italiji. Po svim većim, a kasnije i manjim mjestima i gradicima osnivani su odbori s tim iridentističkim ciljem. Sada je osnovano jedno takovo društvo i u Kopru kome je svrha propagiranje iridentizma korzikanskoga medju tamošnjim putanstvom.

Učitelj: Danas smo trebali učiti o Alpama. No ja ču ih danas preskočiti.

Jurić: Joj, gospodine učitelju, pa Vi ste rekorder u skakanju.

Vijesti iz rodnog kraja

POČELA JE ŽETVA

Poreština. — Prije nekoliko dana započela je u cijeloj zapadnoj Istri žetva. Iako je posljednjih dana vrijeme bilo dosta nepovoljno za žetvu, ljudi su s velikim veseljem prionuli uz posao, čim je sunce pripeklo i podiglo opet u vis žito, koje je od nedavnih kiša i nevremena bilo pomalo poluglo. Na stotine žeteoca i žetelica razmilišlo se srpsvima po njivama i bacilo se na rad. Kako je posljednjih godina cijela Istra poprimila malo drukčiji izgled nego što ga je nekada imala, jer se je narod intenzivnije dao na sijanje žitarica, nego li je to nekada bilo, to je i sam »žetvenjak« dobio neko svoje posebno značenje. Otpriklje ono, što ga je nekada imao rujan, kada se je slavila berba. U zapadnu su Istru i ove godine došli mnogi težaci iz sjeverne Istre, te iz Motovunštine, Oprtalja i Grožnjana.

Pokrajinsko udruženje zemljoradnika razdijelilo je među težake Široke slamnate šešire, da bi ih očuvalo od sunčanice, a

isto je tako razdijelilo i pojedinim gospodarima paketić medikamenata kao vate, joda i povova za slučaj da se koji kod posla ozlijedi. To je uostalom u interesu okružnog ureda za osiguranje radnika, u komu su osigurani svi zemljoradnički radnici.

Vlasti vode veliku brigu, da bi žetva što bolje uspjela, kako bi po autarhijskom principu bila primorana da uvozi što manje žitarica iz drugih zemalja.

Na Poreštini, u okolini Umaga, Novigrada i druguda žetva se već vrši na veliko. Državni monopol razdijelio je među žeteoce stanovitu količinu cigara, cigareta i duhana, a tvrtka Arrigoni razne svoje proizvode.

Svakako se želi postići što veći uspjeh ovogodišnje žetve, pa se zato i posvećuje žeteocima naiveća pažnja.

Sunce je pripeklo, pali da izgori, ljudi žanju, sve je na polju od rana jutra do kasne noći, vršalice bruje, sve je u pokretu.

PEROJ, SELO KOJE IZUMIRE.

Peroj. — Tri su stoljeća prošla; otkako je knez Miho Brajković, plečat, visok goršak iz planina Crne gore doveo preko Boke Kotorske i preko širokog mora petnaest obitelji u Istru. Milina ih je bila pogledati. Sve sami momci od oka, kršni i plečati, širokih ramena, ko divovi. A djevojke vitke, ponosne, crnooke, u slikovitim svojim narodnim nošnjama, s nizovima zlatnih starinskih nakita, svete ikone, i srebrne kaleže, što im ih je darovao sam car ruski, da njime iskite svoju crkvu u novom biskupskom mitrom.

I odijeliše se od svih naokolo. Njihove su se kćeri udavale samo za istovjerce, njihovi su momci ženili samo svoje susedljane. Ali bilo ih je premalo. I svake je godine Miho Brajković vodio na Širokim ladijama momke u svijet, preko mora, u staru postojbinu, u potrazi za mladenkama.

Prolazili su mimo dalmatinskih otoka, s bijelim jedrima, na crnim ladijama, ali se ne zaustavljaju, sve dolje do Boke Kotorske.

A onda bi se vraćali svečano, uz gruvanje pušaka i kubura natrag u Peroj, s mladenkama, u crkvu sjedobradog sveca,

gdje ih je njihov bradati pop vodio oko oltara i vezivao ih vječnim vezom.

Ali što je dalje vrijeme prolazilo, to su rijeđe postajale te šetnje preko mora.

Skup je to i dalek put. Ženili su se međusobno, isprva samo susedi a onda i rođebi.

Ženili su se i lagano propadali.

Ovih je dana ponovno dovedena izdaleka svijeta, iz Gore Crne nova mladenka.

Dovedoše je kršnu i junačku, vatrema pogleda i crna oka, snažnu i jaku ko od gore otkinutu.

Mnogo joj pričahu o unucima ponosnih gorštaka crnogorskih.

A kada je došla zgranula se. Ni traga nekadašnjim divovima, junacima iz stare postojbine. Obični su to, mali ljudi, koje je vrijeme, tudi zemlja, tudi običaji i tudi ljudi oko njih, progutala. I tjelesno i duševno. U cijeloj perojskoj školi jedva je jedvice 40 djece.

A crkva, stara pravoslavna crkva svete Nikole, s kaležima samoga cara ruskoga, sa zlatnim okvirima i pozlaćenim ikonama, nahirila se. Prijeti joj propast. Nijesu se družili s braćom istoga jezika i krvni, nijesu se s njima ženili, da im ne bi postradala vjera otaca.

Bili su smatrani strancima, Grcima, među rođenom braćom.

O gordi Miho Brajkoviću, kako ti propadne koljeno.

Još se drži, labavo, teško. Još nije sašvam zatrlo.

Gospodarska osamosvojitev Italije

Trst, junija 1940 (***). V okviru gospodarske osamosvojiteve Italije zavzemala je gotovo prvo mesto vprašanje tekočega goriva. V ta namen skušajo italijanske merodajne oblasti čim intenzivnije izkoriscati obširna ležišta bitumeni na Siciliji i u okolini Raguse, kjer v teh dneh instalirajo nove naprave za predelovanje bitumena. Preiskovanja so dokazala, da ležišča bitumena u okolini Raguse znašajo već tisuću kubičnih metra i obsegajo zemljišča okrog Scidijsa, Vizzini-ja, Ericodi-ja, Eubea in Raguse. Pridobljeni material so doslej uporabili večinoma za asfaltiranje cestišč. Zadnje čase pa bitumen predstavlja se posebnim destilacijskim procesom in kakor zatrjujejo, bodo na ta način vsaj deloma omilili težak problem tekočih goriv. Z destilacijo bitumena so naredili prve poskuse v Raguzi, kjer je že montiranih 16 posebnih peči in vsaka od teh zmore v 24 urah destilacijo 50 ton bitumena, iz katerega pridobivajo nafto in jo odvajajo v posebne 3 km oddaljene naprave, kjer nadaljujejo z destilacijo in rafinacijo, na podlagi česar dobijo destilate: bencin, razne kategorije olj, bi-

tumen in še nekatere druge. Ta destinacija da baje 80 odstotkov bencina.

Druga zelo važna pridobitev italijanskega gospodarstva je izreden dvig električne energije: 1. 1923 je Italija razpolagala z okoli 5 miljard kw, 1. 1937 15 miljard kw, 1. 1943 pa bo Italija razpolagala z elekt. energijom 27 miljard kw. Električna energija je življenskoga pomena za Sev. Italiju, kjer je razvita vse vrst industrija. V okviru gospodarske osamosvojiteve je pa tudi država sama začela s posebno akcijo za dvig električne energije in razširitev njenega omrežja, ki pride predvsem v poštov za pogon električnih lokomotiv. V zadnjih letih je bilo veliko italijanskih železničkih prog elektrificiranih, kar da sedaj letih 18 milijonov ton prihranka na premogu. Znano je, da je Italija glede premoga odvisna na uvoz, z dvigom električne energije, pa se je uvoz premoga izdatno zmanjšal, saj zadnje leto ni presegel 12 milijonov ton. Prihranek na premogu nam dokazuje velik pomen električne industrije za italijansko gospodarstvo in njeno osamosvojitev.

ZAMENJAVA DENARJA.

Gorica, julija 1940. — Z min. dekretom, ki ga je priobčila zadnja številka italijanskega uradnega lista »Gazzetta Ufficiale«, je država opolnomočena izdajati papirnat denar po eno in po dve liri. Tem je dana možnost, da potegne iz prometa niklasti drobiž po eno in dve liri.

TEŽKA NESREĆA PRI ŠAPJANAH.

Šapjane, julija 1940. — Preteklega tedna se je na železnički postaji zgodila težka nesreća. 19-letni šofer Franc Molečičar iz Matulj je privozil s kamionom prav do tračnic na postaji, kjer je izstopil, da bi odredil nakladanje materijala. Pri tem pa ni videl lokomotive, ki se je neslišno približevala, čeprav ne z veliko brzino. V zadnjem trenutku je še hotel odskočiti, toda bilo je že prekasno. Lokomotiva je podrla na tla in z roko je revež prišel pod kolesa, ki so mu jo zmastila. Tako so ga naložili na avto vojaškega redčega križa in ga odpeljali na Reko, kjer so mu odrezali roko. Njegovo stanie je nevarno.

S SENIKA JE PADLA

Gorica, julija 1940. — V Štandrežu je padla s senika 45-letna služkinja Katarina Bremec iz Čepovana. Ker je bila u seniku teme, je Katarina padla skozi luknjo v podu v spodaj ležeč nlev ter z glavo udarila ob kamen. Našli so jo šele čez nekaj časa, ker je zaradi padca zgubila zavest in ni mogla klicati na pomoč. Tako so jo odpeljali v goriško bolnišnico, kjer so zdravnik ugotovili, da ima počeno lobanje in pretresene možgane. Njeno stanie je zelo nevarno.

KAZNOVANA MLEKARICA.

Okrjano sudišče v Čedadu je obsodilo dne 19. junija t. l. 48-letnjo Amalijo Birtič iz Briša, ker je prodajala surovo maslo, ki ni bilo izdelano po sedaj veljavnih predpisih.

NIZ NESREĆA

Pazin — Liberat Guštin iz Pazina vozio se na biciklu, no kako je zbog žedje malo previše pio, to se nije osjećao bogzna kako sigurnim na biciklu, te je pao i razbio glavu. Osobito mu je postradao nos, koji bi mu mogao ostati nakazan. — Cecilija Milotić iz Milotić brega brala je trešnje. Najednom joj se nogu omakla pa je pala s trešnjom i slijmila obe noge, tako da je morala biti hitno prevezena u bolnicu u Pulu. — Josip Šajina iz Pazinštine žeo je žito, pa se je neoprezeno zarezao srpm tako nesretno, da je prezraeo žilu na lijevoj ruci. Jedva je uspio zaustaviti krv, ali je ipak morao biti prevezan u bolnicu u Pulu, gdje će, kažu, morati odležati dvadesetak dana.

SKLONIŠTA ZA OBRAZU IZ ZRAKA NA RIJEKI.

Riječka »Vedetta d' Italia« donosi saopćenje zapovedništva za zaštitu dučanstva od napadova iz zraka, u kome se kaže, da su radovi na izgradnji i uređenju skloništa dovršeni. Svaka pojedina obitelj biti će obavještena kamo se u slučaju uzbune imade skloniti i kojim će najkratčim putem doći do odredjenog skloništa. Skloništa i rovovi uredjeni su u privatnim kućama na javnim trgovima i industrijskim objektima. Ova skloništa mogu primiti preko 63.000 osoba

GROFIĆA NUGENT UMRLA.

V Trstu vili Regina v Barkov

POLITIČKE BILJEŠKE**Sprememba vlade v Romuniji**

Po končani zasedbi Besarabije in Bukovine s strani ruskih čet je prišlo v romunski vladi do krize. Ministrski predsednik Tatarescu je odstopil in mandat za sestavo vlade je dobil prejšnji zunanj minister Gigurtu, ki je vladno krmilo še bolj umeril na stran osi Rim — Berlin. Značilno je, da tvorijo večino vlade člani »železne garde«, ki so bili še ne pred letom dni strašno krvavo preganjani. V vladi sedi deset članov omenjene garde, in 5 generalov ter drugih skrajnih desničarjev. Vlada je izjavila, da bo njena politika v popolni soglasnosti z osovinsko politiko ter da bo njena notranja in zunanja politika čisto po vzoru totalitarnih držav. Baje je

Romunija takoj po sestavi vlade zaprosila Nemčijo za vojaško svezo kar pa je Nemčija odklonila v zvezi z še nerešenim vprašanjem madžarske narodne manjšine v Transilvaniji. To vprašanje je sedaj še vedno pereče, vendar je Madžarska dobila zagotovilo da se bo to vprašanje rešilo na mirem način po vojni. Zaradi tega sta Madžarska kakor tudi Bolgarija opustili ostro kompanijo napram Romuniji. Zanimivo je, da je med drugimi ministri postavljen tudi minister za narodne manjšine na Romunskem. Za ministra tega resora je bil izbran Nemeč Rot. Vendar pa ni bila, kakor Madžari izjavljajo, madžarska manjšina poklicana k sodelovanju po sedanjih prenovitvah v vladi.

ITALIJANSKA REVJA „L'EUROPA SUD ORIENTALE“

Pod naslovom »L'Europa Sud-Orientale« in dodatnim naslovom v srbsko-hrvatskem jeziku »Jugoistočna Evropa« je izšla te dni v Milanu prva številka italijanske revije, ki je posvečena raznim vprašanjem vse jugovzhodne Evrope, in sicer v naslednjih državah: Slovaški, Madžarski, Jugoslaviji, Rumuniji, Bolgariji, Grčiji, Turčiji in Albaniji, kakor to nazorno prikazuje tudi zemljidej jugovzhodne Evrope na prvi ovojni strani. Na robu prve strani je na kratko v vseh jezikih navedenih držav označen name nove revije s temelj besedami: »Edini časopis za razvoj gospodarskih, turističnih in kulturnih odnosa med Italijo in državami jugovzhodne Evrope.«

Ustanovitelja in glavna urednika nove italijanske revije sta Giuseppe Cossutta in Umberto Urbani, ki objavljata v prvi številki nekaj nospremnih besed za čitatelje z gesmom: »Boli ko se bomo poznavali, boli se bomo razumeli.«

Na prvi strani objavlja revija tudi pozdravno pismo našega zunanjega ministra dr. Aleksandra Čincar-Markovića. Nato sledijo razni članki v italijanskem jeziku, ka-

terih glavni namen je, približati jugovzhodne države italijanskemu čitatelju. Omeniamo med drugimi članek Umberta Urbanija o italijansko-jugoslovenskem kulturnem sodelovanju, članek Cossutte o jugoslovenskem zootehničnem premoženju, o vedno tesnejšem sodelovanju med Jugoslavijo in Madžarsko itd., da se omejimo samo na članke, ki se tičejo nas neposredno. V rubriki »Italijanski vesnik«, ki je namenjen čitateljem v jugovzhodni Evropi, da se pouči o razmerah v Italiji, čitamo tudi nekaj krajsih informacij o Italiji v slovenskem jeziku. Kot slovensko posebnost v reviji naj omenimo tudi lepo reprodukcijo ljubljanske panorame z naslednjimi nospremnimi besedami: »Smelejajoča se in delavna prestolnica Slovenije z nebottičnikom ter starim gradom iz 15. stoletja, ki dominira nad veličastno panoramo mesta in okolice.« Revija podaja nadalje opis Jugoslavije, življenje našega zunanjega ministra ter kratke preglez izgovarjave nekaterih naših črk, ki jih italijanska abeceda ne poznata. Revija izhaja v prikupni zunanjosti opremi ter je predvsem informativnega značaja.

v skrbeh za usodo katoličanov v Besarabiji in Bukovini. Pri tem omenjeni list povdarda da je Besarabija mnogo bolj romunska kakor rusk in da to velja še bolj za Bukovino, kjer so bili Rusi vedno v manjšini. Za izbegle katoličane je papež dal veliko denarno pomoč.

OBUSTAVA »NOVE RIJEĆI« I »VIDIKA«

U Zagrebu je prošli dana prestao izlaziti tijednik »Nova Riječ«, organ Samostalne Demokratske Stranke. List su uređivali senatori Večeslav Wilder i Sava Kosanović. — »Nova Riječ je motivirala i prestanak konstatacijom, da je razvoj vaninskih dogadaja sve više spriječava da vrši zadaču, koju je sebi bila namijenila. U Beogradu je prestao izlaziti časopis »Vidič«, čiji je urednik bio Milan Marjanović.

Prestanak ovih listova registriran je u cijelokupnoj stampi u državi, a odjeknuo je i u talijanskim novinstvima.

VIJESTI IZ ORGANIZACIJA

Eno leto dela društva „Tabor“ v Ljubljani

Ljubljana — Sredi minutičega mesca je Delavsko prosvetno in podporno društvo »Tabor« v Ljubljani zaključilo svojo poslovno dobo za leto 1939-40. Spričo izrednih nujnik, ki sedaj vlada v svetu, društvena uprava ni mogla položiti računov o svojem delu pred javnostjo na občnem zboru, kar bi bila morala po društvenih pravilih: moralna se je zadovoljili z nekakšno bilanco za domačo porabo, po kateri drinašamo v naslednjem nekaj datotkov.

Iz poročil, ki so jih podali posamezni društveni funkcionarji na zaključni seji poslovne dobe, je razvidno, da je bilanča društvenega dela, klub raznih težkočam, ki so to delo ovirale iako zadovoljiva. Če sodimo po številu članstva, moremo ugotoviti, da se društvo lepo razvija in napreduje. Članski sestanki in širše seje so bile združene s predavanji. Razen tega je odbor priredil dve filmski predstavi ter več družabnih večerov. V društvenem domu na Viču je bilo prirejeno miklavževanje, silvestrovjanje ter božičnica. Jako dobro, tako v moralnem kakor v gmotnem oziru, je uspela pustna prireditev v Delavski zbornici. Medsebojnemu spoznavanju članov so dobro služili tudi izleti.

Posebna pažnja je bila posvečena socijalnemu delu, to je podpiranju potrebnih rojakov.

MLADA MISA VELEČ. G. ANTE SIRONIĆA.

Sušak. — U nedelju 7. srpnja u 10 sati prije podne odslužio je svoju prvu misu g. Ante Sironić, rodom iz Trviža, nečak veleč. gosp. Sime Sironića, profesora na muškoj gimnaziji u Sušaku.

Mladomisnik je svršio gimnaziju u Sušaku, a bogosloviju u Seniju. Inače se je več kot gimnazialac bavio lijepom književnošću, te je mnogo njegovih priloga objavljeno u katoličkim listovima »Hrvat-

ZA 10 LET BO ITALIJA 50 MILIJONSKA DRŽAVA

Kot je znano, polagajo v Italiji veliko važnost na tako imenovano demografiko bitko. V italijanskih listih vedno citamo podatke o vztrajnih prizdevanjih, da se italijanski narod čimbor razmnoži in poveča. Vendar pa ni tako vidnih uspehov opaziti na tem področju, kakor so jih na pr. Nemci dosegli v svoji demografiski bitki. Kakor smo čitali te dni v listih se je Nemcem v prečiščeni meri posrečilo povisati natalitet, medtem ko bi za Italijane mogli reči, da sem jih je posrečilo samo svojo natalitetu zadržati na isti višini. Preračunali so, ako se bo ta nataliteta držala konstantna še v bodočnosti, da bo Italija imela okoli 1. 1950. že 50 milijonov ljudi.

Leta 1861 je bila gostota prebivalstva 87,2 na kvadratni km., sedaj pa znaša že 141,6. Pred dvajsetimi leti l. 1921 je bila gostota šele 122,4. Toda problem gostote zavzemata tudi vprašanje ekspanzije, pravijo italijanski listi. Vedno večja gostota zahteva teritorialno ekspanzijo in vse mora odgovarjati potrebam. Italija je ena izmed držav, ki so najbolj obljude ne in zaradi tega, tako pravijo italijanski listi, je to vprašanje na dnevnom redu.

Italijanska agencija »Gea« je objavila statistiko prebivalstva v Italiji v zadnjih 50 letih. Po tej statistiki je bilo leta 1881. prebivalcev

1901. 32,965.514
1911. 35,845.048
1931. 41,651.617
1936. 44,194.000
1940. februar 44,446.000

ljonov prebivalcev.

Če bo prebivalstvo sorazmerno raslo kakor kažejo te številke je pričakovati, da bo Italija čez deset let 50 milijonska država.

STIPENDIJE ITALIJANSKE VLADE

Institut za italijansko kulturo v Beogradu je objavil, da je tudi za bodoče šolsko leto razpisala italijanska vlada 14 stipendij za studente in absolvente beograjske univerze. Stipendije iznosajo po 8000 lir na leto plus 1000 lir za potne stroške tja in nazaj.

VOJNO GOSPODARSTVO V ITALIJI

Da bi Italija mogla financirati vojne izdatke, je bil italijanski finančni minister pooblaščen izdajati bankovce po pet lir. S tem v zvezi je bil, kakor je že omenjeno, povlečen iz prometa ves niklasti drobiž po 1 in 2 liri ter zamenjan s papirnatim novcem.

POD AVTO JE PRIŠEL.

Koper, julija 1940. — Z rešilnim avtomobilom je bil prepeljan v tržaško bolnišnico iz Izole 40-letni čevljkar Karl Zlatič. Zlatič je izpovedal, da ga je povabil avtomobil, ko se je vračal s kolesom zveč proti domu. Njegovo stanje je nevarno, ker ima počeno lobanje in veliko rano na trebuhi.

sasvim sami držali su se vožiča. To je uostalom bila i Zvanina želja Finida je oduvijek bila na zlu glasu. Puna je dolaca i dolčica, grmečaka i sakrivenih podzemnih špilja, a nigrje na daleko nema sela, pa bi lopovi i kradljivci znali često puta ovomo zatjerati ukradene ovce ili volove, ovdje ih u kakov špilji zaklati i sasjeći, a onda meso pomalo prodavati i kući nositi. Nije stoga bilo baš ugodno prolaziti noču kroz Finidu. Čak se ni žandari nisu ovuda zadržavali, nego uz največi oprez i hodajući uvijek barem u dvoje.

Razgovarajući o velikom dogadjaju, jer odlazak prvoga študenta, seljačkog djeteta, u velike škole značio je za ove male i priproste ljude zaista velik dogadjaj, zaboravili su i Barba Jure i Barba Ive i na Finidu i na opasnosti u njoj.

— Da, da! I tako ti se je naš Jakov oputuj u dinjažiju.

— A san, Barba Jure! Čete doj u crikvu kad promašin? veselo će i lukavo Jakov.

— A ču, dite moje, neka me samo Bog pozivi. Nemoj se ti smijati iz tega. I to more biti. Deset, dvanaest lit pasa kako hip. Na! Kako da je učer bilo, se domišljali kad san jušto kako danas tebe naša na putu unega malega Jankovega iz Sutlavreča. Ima je na sebi suknjenu jaketicu, na glavi klabuči i vožja se i on u velike škole. I njemu san se naruga, da ču mu doj na prvu

Jutro je bilo divno. Rumenilo na tamnodrom obzoru prelijevalo se kao krv.

Jure i Ive još su uvijek išli pored vožica i razgovarali. Uputili su se u Tinjan, pa da im vrijeme brže prodje i da kroz dugi i dosadnu Finidu ne idu

Odgovorni urednik: ERNEST RADETIC. Krajiška ul. 12. — Vlasnik i izdavač: Savez jugosl. emigrantskih udruženja. Masarykova ul. 28a. II. — Broj telefona 67-80

— Istra izlazi svakog teden u četrtak. — Broj četvrtog računa 36.789. — Preplata za cijeli godinu 48 D. za pola godine 24 D. za inozemstvo dvostruko. za Ameriku

2 dolara na godinu. — Oglasi se računaju po cjeniku. — Tisk: Jugoslovenska Štampa d. d. Zagreb. Masarykova ul. 28a. — Za tiskarju odgovara: Rudolf Polanović.

MANJŠINSKI PREGLED

Grof Teleki o narodnih manjšinah na Madžarskem

Aktivna postavka, v bilanci društvenega dela je tudi vzpostavitev pevskega zboru. V drugi polovici majha lanskega leta so se pričele redne pevske vaje pod vodstvom agilnega pevovodja Janka Gička, ki si je mnogo prizadeval, da je zbor konsolidiral in ga izvezbal. Čez par mesecov je bil zbor že zrel za javni nastop, in je prvič nastopal pri proslavi rojstnega dne Kralja Petra II. Nato je dne 1. oktobra nastopal v ljubljanskem radiju in po par manjših nastopov pri raznih proslavah in komemoracijah. V decembri je priredil koncert v ljubljanski Filharmoniji, ki ga je oddajal tudi radio. Letos je zbor nastopal štirikrat.

*

V minuli poslovni godini je bil obnovljen dramatski odsek, ki je nastopal parat pri društvenih družabnih večerih.

Šahovski odsek je organiziral tri turnirje, dva medčlanska z nagradami in enega meddržavnega z društvom »Dobrodo«.

Kar se tiče dela v splošnem, je bil odbor stalno v stikih s sorodnimi društvi in drugimi organizacijami.

KONCERT PEVSKEGA DRUŠTVA »JADRAN-NANOS« V CELJU

Pevska društvo »Jadrani-Nanos« iz Maribora je priredilo v nedeljo 7. t. m. koncert v mestnem parku v Celju. Koncert je bil posvečen slovanski narodni in umejni pesmi.

skoi Prosveti. »Luči« i »Hrvatskoj Straži«.

Prof. Slavko Zlatić komponirao je mla domišniku za njegove primicije kompoziciju, koja je sada prvič bila izvedena na njejovem mladoj misi.

Mla domišniku, čija je obitelj dala največ broj dožrtvovanih istarskih kulturnih in javnih radnika, želimo na njegovem životnem putu svaki uspeh in mnogo Božjega blagovnega. uviereni, da će njegov život biti posvečen dobru narodu i crkve.

Voditelji nemške manjšine v Romuniji so te dni dospeli v Bukarešto, da se porazgovorijo s senatorjem Rothom o vprašanjih, ki so bila predložena vladni. Odločitev o vstopu dr. Rotha v vlado bo v kratkem padla.

Cak se tiče dela v splošnem, je bil odbor stalno v stikih s sorodnimi društvi in drugimi organizacijami.

*

Kakor je znano, je bil v zadnji romunski vladi imenovan za ministra za narodne manjšine nemški senator dr. Hans Otto Roth. Po poročilih iz Bukarešte pa novo imenovani minister do sedaj še ni bil zaprvezen, ker je stavil za sprejem ministarstva za narodne manjšine gotove pogoje.

Predvsem zahteva gotova iamstva glede enotne narodno-manjšinske politike. Ministarstvo za narodne manjšine naj bi postal stalna ustanova in naj bi ga odslej vedno vodil zastopnik nemške manjšine, dalje naj bi bila ministrica za narodne manjšine, ki je doslej često igral posredovalno vlogo med voditelji manjšin in raznimi ministarstvimi, ne da bi mogel odločati po svoji volji, dana možnost pozitivnega dela, minister pa naj bi bil neposredno podrejen kralju. Senator Roth zahteva dalje, da se načelno sprejme določene zahteve nemške manjšine v Romuniji, ki so bile že večkrat jasno iznese.

Voditelji nemške manjšine v Romuniji so te dni dospeli v Bukarešto, da se porazgovorijo s senatorjem Rothom o vprašanjih, ki so bila predložena vladni. Odločitev o vstopu dr. Rotha v vlado bo v kratkem padla.

Cak se tiče dela v splošnem, je bil odbor stalno v stikih s sorodnimi društvi in drugimi organizacijami.

*

Gakor je znano, je bil v zadnji romunski vladi imenovan za ministra za narodne manjšine nemški senator dr. Hans Otto Roth. Po poročilih iz Bukarešte pa novo imenovani minister do sedaj še ni bil zaprvezen, ker je stavil za sprejem ministarstva za narodne manjšine gotove pogoje.

Predvsem zahteva gotova iamstva glede enotne narodno-manjšinske politike. Ministarstvo za narodne manjšine naj bi postal stalna ustanova in naj bi ga odslej vedno vodil zastopnik nemške manjšine, dalje naj bi bila ministrica za narodne manjšine, ki je doslej često igral posredovalno vlogo med voditelji manjšin in raznimi ministarstvimi, ne da bi mogel odločati po svoji volji, dana možnost pozitivnega dela, minister pa naj bi bil neposredno podrejen kralju. Senator Roth zahteva dalje, da se načelno sprejme določene zahteve nemške manjšine v Romuniji, ki so bile že večkrat jasno iznese.

Voditelji nemške manjšine v Romuniji so te dni dospeli v Bukarešto, da se porazgovorijo s senatorjem Rothom o vprašanjih, ki so bila predložena vladni. Odločitev o vstopu dr. Rotha v vlado bo v kratkem padla.

Cak se tiče dela v splošnem, je bil odbor stalno v stikih s sorodnimi društvi in drugimi organizacijami.

*

Gakor je znano, je bil v zadnji romunski vladi imenovan za ministra za narodne manjšine nemški senator dr. Hans Otto Roth. Po poročilih iz Bukarešte pa novo imenovani minister do sedaj še ni bil zaprvezen, ker je stavil za sprejem ministarstva za narodne manjšine gotove pogoje.

Predvsem zahteva gotova iamstva glede enotne narodno-manjšinske politike. Ministarstvo za narodne manjšine naj bi postal stalna ustanova in naj bi ga odslej vedno vodil zastopnik nemške manjšine, dalje naj bi bila ministrica za narodne manjšine, ki je doslej često igral posredovalno vlogo med voditelji manjšin in raznimi ministarstvimi, ne da bi mogel odločati po svoji volji, dana možnost pozitivnega dela, minister pa naj bi bil neposredno podrejen kralju. Senator Roth zahteva dalje, da se načelno sprejme določene zahteve nemške manjšine v Romuniji, ki so bile že večkrat jasno iznese.

Voditelji nemške manjšine v Romuniji so te dni dospeli v Bukarešto, da se porazgovorijo s senatorjem Rothom o vprašanjih, ki so bila predložena vladni. Odločitev o vstopu dr. Rotha v vlado bo v kratkem padla.

Cak se tiče dela v splošnem, je bil odbor stalno v stikih s sorodnimi društvi in drugimi organizacijami.

*

Gakor je znano, je bil v zadnji romunski vladi imenovan za ministra za narodne manjšine nemški senator dr. Hans Otto Roth. Po poročilih iz Bukarešte pa novo imenovani minister do sedaj še ni bil zaprvezen, ker je stavil za sprejem ministarstva za narodne manjšine gotove pogoje.

Predvsem zahteva gotova iamstva glede enotne narodno-manjšinske politike. Ministarstvo za narodne manjšine naj bi postal stalna ustanova in naj bi ga odslej vedno vodil zastopnik nemške manjšine, dalje naj bi bila ministrica za narodne manjšine, ki je doslej često igral posredovalno vlogo med voditelji manjšin in raznimi ministarstvimi, ne da bi mogel odločati po svoji volji, dana možnost pozitivnega dela, minister pa naj bi bil neposredno podrejen kralju. Senator Roth zahteva dalje, da se načelno sprejme določene zahteve nemške manjšine v Romuniji, ki so bile že večkrat jasno iznese.

Voditelji nemške manjšine v Romuniji so te dni dospeli v Bukarešto, da se porazgovorijo s senatorjem Rothom o vprašanjih, ki so bila predložena vladni. Odločitev o vstopu dr. Rotha v vlado bo v kratkem padla.

Cak se tiče dela v splošnem, je bil odbor stalno v stikih s sorodnimi društvi in drugimi organizacijami.

*

Gakor je znano, je bil v zadnji romunski vladi imenovan za ministra za narodne manjšine nemški senator dr. Hans Otto Roth. Po poročilih iz Bukarešte pa novo imenovani minister do sedaj še ni bil zaprvezen, ker je stavil za sprejem ministarstva za narodne manjšine gotove pogoje.

Predvsem zahteva gotova iamstva glede enotne narodno-manjšinske politike. Ministarstvo za narodne manjšine naj bi postal stalna ustanova in naj bi ga odslej vedno vodil zastopnik nemške manjšine, dalje naj bi bila ministrica za narodne manjšine, ki je doslej često igral posredovalno vlogo med voditelji manjšin in raznimi ministarstvimi, ne da bi mogel odločati po svoji volji, dana možnost pozitivnega dela, minister pa naj bi bil neposredno podrejen kralju. Senator Roth zahteva dalje, da se načelno sprejme določene zahteve nemške manjšine v Romuniji, ki so bile že večkrat jasno iznese.

Voditelji nemške manjšine v Romuniji so te dni dospeli v Bukarešto, da se porazgovorijo s senatorjem Rothom o vprašanjih, ki so bila predložena vladni. Odločitev o vstopu dr. Rotha v vlado